

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

IV. ÚS 416/2020-24

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 26. augusta 2020 v senáte zloženom z predsedu senátu Miroslava Duriša a sudcov Ladislava Duditša a Petra Straku (sudca spravodajca) predbežne prerokoval ústavnú sťažnosť [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED], zastúpenej advokátskou kanceláriou JUDr. Peter Kubík, advokát, s. r. o., Staré Grunty 162, Bratislava, v mene ktorej koná advokát a konateľ JUDr. Peter Kubík, ktorou namieta porušenie svojich základných práv podľa čl. 16 ods. 1, čl. 19 ods. 2 a 3, čl. 20 ods. 1, čl. 22 ods. 1 a 2 a čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a práv podľa čl. 6 ods. 1 a čl. 8 ods. 1 a 2 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd a čl. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Ministerstva vnútra Slovenskej republiky, Prezídia Policajného zboru, národnej kriminálnej agentúry, národnej protizločineckej jednotky, expozitúry Západ, v trestnom konaní vedenom pod sp. zn. ČVS: PPZ-848/NKA-PZ-ZA-2019 pri služobnom zákroku a výzve vyšetrovateľa Policajného zboru na vydanie vecí z 22. augusta 2019, uznesením vyšetrovateľa o pribratí znalca z 23. augusta 2019, uznesením prokurátorky Úradu špeciálnej prokuratúry Generálnej prokuratúry Slovenskej republiky č. k. VII/3Gv 76/19/1000-25 z 28. októbra 2019 a príkazom Úradu špeciálnej prokuratúry Generálnej prokuratúry Slovenskej republiky na odňatie vecí vydaným v trestnom konaní vedenom Ministerstvom vnútra Slovenskej republiky, Prezidiom Policajného zboru, národnou kriminálnou agentúrou, národnou protizločineckou jednotkou, expozitúrou Západ pod ČVS: PPZ-848/NKA-PZ-ZA-2019, a takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť [REDAKOVANÉ] o d m i e t a ako neprípustnú.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Sťažnostná argumentácia

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 13. januára 2020 doručená ústavná sťažnosť (z 10. januára 2020) [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ] (ďalej len „sťažovateľka“), ktorou namieta porušenie svojich základných práv podľa čl. 16 ods. 1, čl. 19 ods. 2 a 3, čl. 20 ods. 1, čl. 22 ods. 1 a 2 a čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práv podľa čl. 6 ods. 1 a čl. 8 ods. 1 a 2 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) a čl. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dodatkový protokol“) postupom Ministerstva vnútra Slovenskej republiky, Prezídia Policajného zboru, národnej kriminálnej agentúry, národnej protizločineckej jednotky, expozitúry Západ (ďalej len „polícia“), v trestnom konaní vedenom pod sp. zn. ČVS: PPZ-848/NKA-PZ-ZA-2019 (ďalej len „napadnuté trestné konanie“) pri služobnom zákroku a výzve vyšetrovateľa Policajného zboru (ďalej len „vyšetrovateľ“) na vydanie veci z 22. augusta 2019 (ďalej len „výzva“), uznesením vyšetrovateľa o pribratí znalca z 23. augusta 2019 (ďalej len „uznesenie vyšetrovateľa“), uznesením prokurátorky Úradu špeciálnej prokuratúry Generálnej prokuratúry Slovenskej republiky (ďalej len „prokurátorka“) č. k. VII/3Gv 76/19/1000-25 z 28. októbra 2019 (ďalej len „uznesenie prokurátorky“) a príkazom Úradu špeciálnej prokuratúry Generálnej prokuratúry Slovenskej republiky na odňatie veci vydaným v trestnom konaní vedenom Ministerstvom vnútra Slovenskej republiky, Prezidiom Policajného zboru, národnou kriminálnou agentúrou, národnou protizločineckou jednotkou, expozitúrou Západ pod ČVS: PPZ-848/NKA-PZ-ZA-2019 (ďalej len „príkaz“).

Vec bola pôvodne pridelená sudcovi ústavného súdu Liborovi Duřovi (ako sudcovi spravodajcovi), ale uznesením ústavného súdu č. k. I. ÚS 57/2020-5 zo 4. februára 2020 bol sudca IV. senátu ústavného súdu Libor Duřa vylúčený z konania a rozhodovania vo veci a namiesto neho bola vec pridelená ako sudcovi spravodajcovi Petrovi Strakovi [vekom starší člen III. senátu ústavného súdu; čl. III bod 1 písm. c) a d) rozvrhu práce].

2. Z ústavnej sťažnosti sťažovateľky vyplýva, že v trestnej veci vedenej národnou kriminálnou agentúrou pod ČVS: PPZ-848/NKA-PZ-ZA-2019, v ktorej vyšetrovateľ uznesením z 20. augusta 2019 začal podľa § 199 ods. 1 a 2 zákona č. 301/2005 Z. z. Trestný poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej len „Trestný poriadok“) trestné stíhanie pre zločin prijímania úplatku podľa § 329 ods. 1 a 2 zákona č. 300/2005 Z. z. Trestný zákon v znení neskorších predpisov (ďalej len „Trestný zákon“) a prečin zneužívania právomoci verejného činiteľa podľa § 326 ods. 1 písm. a) Trestného zákona v jednočinnom súbehu so zločinom zasahovania do nezávislosti súdu podľa § 342 ods. 1 a 2 písm. c) Trestného zákona a pre prečin podplácania podľa § 333 ods. 1 a 2 písm. b) Trestného zákona, sťažovateľka 22. augusta 2019 na základe výzvy podľa § 89 ods. 1 Trestného poriadku dobrovoľne vydala príslušníkom polície mobilný telefón bližšie špecifikovaný v zápisnici o jeho vydaní.

3. Vyšetrovateľ následne uznesením z 23. augusta 2019 podľa § 142 ods. 1 Trestného poriadku pribral do konania súdneho znalca z odboru elektroniky na vypracovanie znaleckého posudku a uložil mu okrem iného vyhotoviť rozmnoženinu počítačových údajov nachádzajúcich sa vo vydanom mobilnom telefóne sťažovateľky.

4. Proti uzneseniu vyšetrovateľa z 23. augusta 2019 podala sťažovateľka sťažnosť z 30. septembra 2019, ktorú prokurátorka uznesením z 28. októbra 2019 zamietla podľa § 193 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku ako nedôvodnú.

5. Sťažovateľka je presvedčená, že v napadnutom trestnom konaní došlo postupmi, úkonmi a rozhodnutiami orgánov činných v trestnom konaní k zásahu do ňou označených základných práv zaručených ústavou a práv zaručených dohovorom a dodatkovým

protokolom. Poukazujúc na judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva (ďalej len „ESLP“), sťažovateľka spochybňuje služobný úkon polície z 22. augusta 2019 a následný postup orgánov činných v trestnom konaní z hľadiska splnenia požiadaviek ich legality, legitimacy, nevyhnutnosti a proporcionality.

6. Sťažovateľka tvrdí, že orgány činné v trestnom konaní pri svojom postupe a úkonoch nerešpektovali zásadu zdržanlivosti uvedenú v § 2 ods. 2 Trestného poriadku, pri dodržaní ktorej by zaistili len požadované údaje, a nie všetky údaje, ktoré obsahoval zaistený mobilný telefón sťažovateľky, pričom nebol zvolený najmiernejší prostriedok ešte spôsobilý zabezpečiť dosiahnutie sledovaného cieľa. Tvrdí, že namiesto úkonu vydania veci podľa § 89 ods. 1 Trestného poriadku malo byť uplatnené uchovanie a vydanie počítačových údajov podľa § 90 Trestného poriadku, a to aj preto, lebo „inteligentný“ mobilný telefón má podľa nej povahu počítača. Porušenie požiadavky proporcionality pri výzve na vydanie veci a určení rozsahu údajov, ktoré majú byť na základe uznesenia vyšetrovateľa o pribratí znalca do konania z vydaného mobilného telefónu extrahované, sťažovateľka odôvodnila tým, že orgány činné v trestnom konaní nerešpektovali povinnosť zvoliť najmiernejší prostriedok, ktorý čo najmenej zasahuje do jej práv, a teda malo dôjsť k zaisteniu iba vo vzťahu k vyšetrovanej veci relevantných, a nie všetkých údajov nachádzajúcich sa vo vydanom mobilnom telefóne. Sťažovateľka orgánom činným v trestnom konaní vytýka, že vo vzťahu k nej realizovali výzvu podľa § 89 Trestného poriadku, a nie podľa jej presvedčenia do úvahy prichádzajúci šetrnejší postup podľa § 90 Trestného poriadku, t. j. príkaz na uchovanie počítačových údajov. Podľa sťažovateľky výzva a zaistenie veci podľa § 89 Trestného poriadku na rozdiel od príkazu podľa § 90 Trestného poriadku nelimituje ani dobu, počas ktorej majú byť údaje uchovávané, a ani rozsah (s prepojením na záujmové informácie). Je tak zrejmé, že výzva a následné vydanie veci predstavuje pre dotknutú osobu omnoho závažnejší zásah do základných práv a práv, pričom však sledovaný účel možno dosiahnuť v celom rozsahu aj príkazom podľa § 90 Trestného poriadku. V dôsledku toho výzva na vydanie veci v zmysle § 89 Trestného poriadku nespĺňa požiadavku proporcionality a nevyhnutnosti zásahu.

7. Sťažovateľka namieta nedostatok zákonnej regulácie postupu orgánov činných v trestnom konaní po zaistení veci, a to z hľadiska zaistených počítačových a iných údajov, ako aj absencie prostriedkov nápravy v slovenskom právnom poriadku, ktoré by boli spôsobilé garantovať ochranu pred rizikom zneužitia odňatých informácií a údajov. Zastáva názor, že podľa právneho poriadku Slovenskej republiky neexistujú dostatočné záruky proti svojvôli orgánov činných v trestnom konaní pri nakladaní s údajmi získanými v dôsledku výzvy na vydanie veci podľa § 89 Trestného poriadku a následnom nakladaní s odňatými informáciami a údajmi, preto zásah do jej práv nemožno považovať za legálny a striktne primeraný sledovanému cieľu.

8. Sťažovateľka uvádza, že v trestnom konaní môže byť zaistovaná len taká vec, ktorá je dôležitá pre trestné konanie, čo platí aj pre elektronické dáta s tým, že môže byť povolené len hľadanie konkrétnych súborov, informácií alebo komunikácie, ktoré majú určitú relevanciu k stíhanému trestnému činu. Ak teda mala polícia konkrétne podozrenie vo vzťahu ku konkrétnej osobe, pričom pre vedenie trestného stíhania je nutné poznať obsah počítačových údajov v jej mobilnom telefóne, potom by vzhľadom na zákonom ustanovenú povinnosť mlčanlivosti mala postupovať tak, že neodníme celý mobilný telefón, ale iba skopíruje tie údaje, ktoré by mali súvisieť s predmetom podozrenia. Rozsah záujmových údajov (všetky údaje o akejkoľvek komunikácii a jej obsah) preto predstavuje excesívny a neopodstatnený zásah do súkromia sťažovateľky, keďže činnosťou súdneho znalca, ktorú vymedzil vyšetrovateľ, dôjde k vyhotoveniu rozmnoženiny nepochybne aj takých údajov, ktoré nemôžu mať žiaden súvis s trestnou vecou, pre ktorú bolo začaté stíhanie vo veci. Podľa sťažovateľky tak orgány činné v trestnom konaní nemajú žiaden legitímny záujem na oboznámení sa so všetkými aspektami jej súkromia, ktoré sú a môžu byť zachytené na vydanom mobilnom telefóne a nemôžu mať ani len teoreticky súvis s trestnou vecou. Vzniká tak odôvodnené riziko nezákonného, rozsiahleho a neakceptovateľného zásahu do práva na jej súkromie.

9. Ako sťažovateľka uvádza, chápanie mobilného telefónu len ako hnutelnej veci dôležitej pre trestné stíhanie (§ 89 Trestného poriadku), ignorujúc rozmer údajov, ktorých je nosičom, je úplne nelogické a neopodstatnené. Inteligentný mobilný telefón je nosičom

bezprecedentného spektra citlivých informácií o súkromí akéhokoľvek jeho užívateľa, preto nemožno tento rozmer inteligentných mobilných telefónov opomínať. Na menej invazívne a limitovanejšie úkony v trestnom konaní (napr. oznámenie údajov o telekomunikačnej prevádzke podľa § 116 Trestného poriadku) je vždy potrebný odôvodnený príkaz sudcu. Vyhotovenie kópie všetkých údajov obsiahnutých v mobilnom telefóne je nepomerne invazívnejšie, keďže zachytáva nielen údaje o vykonanej telekomunikačnej prevádzke, ale najmä všetok jej obsah, údaje zo súkromného života, zaznamenáva polohu, pohyb, okruh osôb, s ktorými prišiel jeho majiteľ do kontaktu, obsah mailovej korešpondencie, fotografie, častokrát informácie intímneho charakteru a mnohé iné údaje patriace do súkromnej sféry akéhokoľvek jednotlivca. O to viac je preto žiaduce takýto zásah podrobovať vždy súhlasu sudcu, najmä v situácii, keď k odňatiu veci nedošlo v súvislosti s iným úkonom, na ktorý by súhlas sudcu bol daný. Aj z uznesenia vyšetrovateľa z 23. augusta 2019 vyplýva, že predmetom záujmu polície nebol mobilný telefón, ale „počítačové údaje“ v ňom uložené. Z toho dôvodu mal vyšetrovateľ postupovať podľa § 90 Trestného poriadku.

10. Sťažovateľka dopĺňa, že ani uznesenie prokurátorky, ktorým bola zamietnutá sťažnosť sťažovateľky, nijako neodôvodňuje tento excesívny zásah do jej súkromia. Prokurátorka v uznesení uvádza, že nemožno rozdeliť komunikáciu sťažovateľky v postavení verejného činiteľa na súvisiacu s trestnou vecou a na súkromnú komunikáciu, v dôsledku čoho bude vyšetrovateľ postupovať tak, že dokumenty a komunikácie, ktoré nemajú žiaden vzťah k vyšetrovanej trestnej veci, zostanú iba v elektronickej podobe ako príloha znaleckého posudku. Takéto odôvodnenie prokurátorky považuje sťažovateľka za neprimerané a dopĺňa, že v skutočnosti takéto rozdelenie možné je, a to priamo pri vydaní počítačových údajov. Keďže v zmysle § 90 Trestného poriadku je policajný orgán povinný špecifikovať údaje, ktorých vydanie požaduje a skutkovo odôvodniť potrebu získania týchto údajov/okruhu údajov, je technicky možné, aby pribratý znalec vykonal rozdelenie údajov na súvisiace a nesúvisiace s trestnou vecou priamo na mieste. Napríklad rozhodnutie sp. zn. II. ÚS 78/2019 obsahuje konkrétny príklad toho, že pri dodržaní zákonných požiadaviek § 90 Trestného poriadku je možné požadované počítačové dáta špecifikovať a aj oddeliť od ostatných počítačových údajov v telefóne. V spomínanom

rozhodnutí ústavný soud takisto uvádza, že použitie postupu podľa § 90 Trestného poriadku predstavuje vhodný, miernejší a ústavne konformný zásah do práva na súkromie pri získavaní počítačových údajov z mobilného telefónu pre účely trestného konania. Orgány činné v trestnom konaní podľa sťažovateľky nemajú žiaden legitímny záujem na oboznámení sa so všetkými aspektami jej súkromia, ktoré sú a môžu byť zachytené na vydanom mobilnom telefóne a nemôžu mať ani len teoreticky súvis s trestnou vecou. Vzniká tak odôvodnené riziko nezákonného, masívneho a neakceptovateľného zásahu do práva na jej súkromie. Neodôvodnenou voľbou podľa názoru sťažovateľky najinvasívnejšieho prostriedku zásahu do jej súkromia, ako aj excesívnym určením údajov, ktoré sa majú získať z vydaného mobilného telefónu zjavne bez akéhokoľvek súvisu s trestným konaním, orgány činné v trestnom konaní nerešpektovali zásadu zdržanlivosti, nevyhnutnosti a proporcionality zásahu, čím zasiahli do označených základných práv sťažovateľky.

11. Napokon sťažovateľka uzatvára, že v súvislosti s uznesením vyšetrovateľa o pribratí znalca a uznesením prokurátorky o zamietnutí sťažnosti sťažovateľky, ktoré podľa nej nespĺňajú požiadavku proporcionality (čl. 13 ods. 4 ústavy), tak nemožno ospravedlniť zásah do práva na nedotknuteľnosť jej osoby a súkromia podľa čl. 16 ods. 1 ústavy, práva na ochranu pred neoprávneným zasahovaním do súkromného a rodinného života, práva na ochranu pred neoprávneným zhromažďovaním, zverejňovaním alebo iným zneužívaním údajov o svojej osobe podľa čl. 19 ods. 2 a 3 ústavy, práva vlastníť majetok podľa čl. 20 ods. 1 ústavy, práva na listové tajomstvo, tajomstvo dopravovaných správ a iných písomností a práva na ochranu osobných údajov podľa čl. 22 ods. 1 a 2 ústavy z dôvodu absencie účinného prostriedku ochrany aj práva na súdnu a inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva na spravodlivý proces podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, ako aj práva na súkromie podľa čl. 8 ods. 1 a 2 dohovoru a práva vlastníť majetok podľa čl. 1 dodatkového protokolu.

12. Na základe už uvedeného sťažovateľka ústavný súd žiada, aby po prijatí jej ústavnej sťažnosti na ďalšie konanie vydal nález v znení:

„1. Základné práva [REDAKOVANÉ] podľa čl. 16 ods. 1, čl. 19 ods. 2 a 3, čl. 20 ods. 1, čl. 22 ods. 1 a 2, čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a práva podľa čl. 6 ods. 1, čl. 8 ods. 1 a 2 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd a čl. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Ministerstva vnútra Slovenskej republiky, Prezídia Policajného zboru, národnej kriminálnej agentúry, národnej protizločineckej jednotky, expozitúra Západ, v trestnom konaní vedenom pod sp. zn. ČVS: PPZ-848/NKA-PZ-ZA-2019 porušené boli.

2. Základné práva [REDAKOVANÉ] podľa čl. 16 ods. 1, čl. 19 ods. 2 a 3, čl. 20 ods. 1, čl. 22 ods. 1 a 2, čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a práva podľa čl. 6 ods. 1, čl. 8 ods. 1 a 2 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd a čl. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd uznesením vyšetrovateľa národnej kriminálnej agentúry prezídia Policajného zboru, národnej protizločineckej jednotky, expozitúra Západ, z 23. 8. 2019, ČVS: PPZ- 848/NKA-PZ-ZA-2019, porušené boli.

3. Základné práva [REDAKOVANÉ] podľa čl. 16 ods. 1, čl. 19 ods. 2 a 3, čl. 20 ods. 1, čl. 22 ods. 1 a 2, čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a práva podľa čl. 6 ods. 1, čl. 8 ods. 1 a 2 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd a čl. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd uznesením prokurátora Úradu Špeciálnej prokuratúry Generálnej prokuratúry Slovenskej republiky z 28.10.2019, sp. zn. VII/3 Gv 76/19/1000-25, porušené boli.

4. Uznesenie vyšetrovateľa národnej kriminálnej agentúry prezídia Policajného zboru, národnej protizločineckej jednotky, expozitúra Západ, z 23. 8. 2019, ČVS: PPZ-848/NKA-PZ-ZA-2019, sa v časti uloženia povinnosti vyhotovenia rozmnoženiny počítačových údajov nachádzajúcich sa na mobilnom telefóne zn. iPhone bielo-striebornej farby, IMEI: [REDAKOVANÉ], vydanom 22. 8. 2019 [REDAKOVANÉ], zrušuje.

5. Ministerstvu vnútra Slovenskej republiky, Prezidiu Policajného zboru, národnej kriminálnej agentúre, národnej protizločineckej jednotke, expozitúra Západ, sa prikazuje zničiť všetky rozmnoženiny počítačových údajov a akýchkoľvek iných údajov získaných z mobilného telefónu zn. iPhone bielo-striebornej farby, IMEI: [REDAKOVANÉ], vydaným 22. 8. 2019 [REDAKOVANÉ], a to do troch dní od právoplatnosti tohto nálezu.

6. *Ministerstvu vnútra Slovenskej republiky, Prezídiu Policajného zboru, národnej kriminálnej agentúre, národnej protizločineckej jednotke, expozitúra Západ, sa prikazuje vrátiť [REDAKOVANÉ] mobilný telefónu zn. iPhone bielo-striebornej farby, IMEI: [REDAKOVANÉ], vydaný 22. 8. 2019 [REDAKOVANÉ], a to do troch dní od právoplatnosti tohto nálezu.*

7. *Úrad Špeciálnej prokuratúry Generálnej prokuratúry Slovenskej republiky a Ministerstvo vnútra Slovenskej republiky, Prezídium Policajného zboru, národná kriminálna agentúra, národná protizločinecká jednotka, expozitúra Západ, sú povinní uhradiť spoločne a nerozdielne [REDAKOVANÉ], trovy právneho zastúpenia na účet jej právneho zástupcu do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.“*

I.

Relevantná právna úprava

13. Podľa čl. 124 ústavy je ústavný súd nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti.

14. Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy rozhoduje ústavný súd o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

15. Podľa čl. 140 ústavy podrobnosti o organizácii ústavného súdu, o spôsobe konania pred ním a o postavení jeho sudcov ustanoví zákon. Týmto zákonom je s účinnosťou od 1. marca 2019 zákon č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení zákona č. 413/2019 Z. z. (ďalej len „zákon o ústavnom súde“).

16. Podľa § 56 ods. 1 zákona o ústavnom súde ústavný súd návrh na začatie konania predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon v § 9 neustanovuje inak.

17. Podľa § 56 ods. 2 zákona o ústavnom súde ústavný súd môže na predbežnom prerokovaní bez ústneho pojednávania uznesením odmietnuť návrh na začatie konania,

- a) na prerokovanie ktorého nemá ústavný súd právomoc,
- b) ktorý je podaný navrhovateľom bez zastúpenia podľa § 34 alebo § 35 a ústavný súd nevyhovел žiadosti navrhovateľa o ustanovenie právneho zástupcu podľa § 37,
- c) ktorý nemá náležitosti ustanovené zákonom,
- d) ktorý je neprípustný,
- e) ktorý je podaný zjavne neoprávnenou osobou,
- f) ktorý je podaný oneskorene,
- g) ktorý je zjavne neopodstatnený.

18. Podľa čl. 16 ods. 1 ústavy nedotknuteľnosť osoby a jej súkromia je zaručená. Obmedzená môže byť len v prípadoch ustanovených zákonom.

19. Podľa čl. 19 ods. 2 ústavy každý má právo na ochranu pred neoprávneným zasahovaním do súkromného a rodinného života.

20. Podľa čl. 19 ods. 3 ústavy každý má právo na ochranu pred neoprávneným zhromažďovaním, zverejňovaním alebo iným zneužívaním údajov o svojej osobe.

21. Podľa čl. 20 ods. 1 ústavy každý má právo vlastniť majetok. Vlastnícke právo všetkých vlastníkov má rovnaký zákonný obsah a ochranu. Majetok nadobudnutý v rozpore s právnym poriadkom ochranu nepožíva. Dedenie sa zaručuje.

22. Podľa čl. 22 ods. 1 ústavy listové tajomstvo, tajomstvo dopravovaných správ a iných písomností a ochrana osobných údajov sa zaručujú.

23. Podľa čl. 22 ods. 2 ústavy nikto nesmie porušiť listové tajomstvo ani tajomstvo iných písomností a záznamov, či už uchovávaných v súkromí, alebo zasielaných poštou, alebo iným spôsobom; výnimkou sú prípady, ktoré ustanoví zákon. Rovnako sa zaručuje tajomstvo správ podávaných telefónom, telegrafom alebo iným podobným zariadením.

24. Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky.

25. Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch alebo o oprávnenosti akéhokoľvek trestného obvinenia proti nemu...

26. Podľa čl. 8 ods. 1 dohovoru každý má právo na rešpektovanie svojho súkromného a rodinného života, obydlia a korešpondencie.

27. Podľa čl. 8 ods. 2 dohovoru štátny orgán nemôže do výkonu tohto práva zasahovať okrem prípadov, keď je to v súlade so zákonom a nevyhnutné v demokratickej spoločnosti v záujme národnej bezpečnosti, verejnej bezpečnosti, hospodárskeho blahobytu krajiny, predchádzania nepokojom a zločinnosti, ochrany zdravia alebo morálky alebo ochrany práv a slobôd iných.

28. Podľa čl. 1 dodatkového protokolu každá fyzická alebo právnická osoba má právo pokojne užívať svoj majetok. Nikoho nemožno zbaviť jeho majetku s výnimkou verejného záujmu a za podmienok, ktoré ustanovuje zákon a všeobecné zásady medzinárodného práva.

II.

Predbežné prejednanie návrhu

29. Ústavný súd konštatuje, že sťažovateľkino podanie je možné kvalifikovať ako ústavnú sťažnosť v zmysle čl. 127 ústavy v spojení s § 42 ods. 2 písm. f) a § 122 a nasl. zákona o ústavnom súde.

30. Podstatou ústavnej sťažnosti je namietané porušenie sťažovateľkou označených základných práv zaručených ústavou a práv zaručených dohovorom a dodatkovým protokolom, ku ktorému malo dôjsť pri úkonoch trestného konania súvisiacich s vydaním mobilného telefónu sťažovateľkou orgánom činným v trestnom konaní a jeho následným odovzdaním na znalecké dokazovanie a vyhotovenie rozmnoženiny počítačových údajov nachádzajúcich sa v ňom.

31. Ústavný súd ústavnú sťažnosť sťažovateľky predbežne prerokoval na neverejnom zasadnutí senátu ústavného súdu podľa § 56 ods. 1 zákona o ústavnom súde.

32. Ústavný súd na predbežnom prerokovaní preskúmal, či ústavná sťažnosť sťažovateľky obsahuje všeobecné náležitosti podania (§ 39 zákona o ústavnom súde), všeobecné náležitosti návrhu na začatie konania (§ 43 zákona o ústavnom súde) a osobitné náležitosti ústavnej sťažnosti (§ 123, § 124 a § 132 ods. 1 a 2 zákona o ústavnom súde) a či nie sú dané dôvody na jej odmietnutie podľa § 56 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

33. V rámci predbežného prerokovania s prihliadnutím na sťažovateľkou formulované argumenty ústavný súd dospel k záveru, že ústavnú sťažnosť sťažovateľky je potrebné odmietnuť podľa § 56 ods. 2 zákona o ústavnom súde, a to v časti ako neprípustnú podľa § 56 ods. 2 písm. d) v spojení s § 55 písm. a) zákona o ústavnom súde a v časti ako neprípustnú podľa § 56 ods. 2 písm. d) v spojení s § 55 písm. d) a § 132 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

III.1 K namietanému porušeniu základných práv a práv sťažovateľky postupom polície v napadnutom trestnom konaní pri služobnom zákroku a výzve vyšetrovateľa na vydanie veci z 22. augusta 2019, príkazom prokurátorky na odňatie veci (mobilného telefónu sťažovateľky) v napadnutom trestnom konaní a uznesením vyšetrovateľa z 23. augusta 2019 o pribratí znalca v napadnutom trestnom konaní

34. Z už citovaného § 56 ods. 2 zákona o ústavnom súde v spojení s § 55 ods. 1 písm. a) zákona o ústavnom súde vyplýva, že úlohou ústavného súdu pri predbežnom prerokovaní ústavnej sťažnosti je tiež posúdiť, či táto nie je neprípustná z dôvodu, že sa týka veci, o ktorej ústavný súd už rozhodol, okrem prípadov, v ktorých sa rozhodovalo len o podmienkach konania, ak v ďalšom návrhu už podmienky konania boli splnené.

35. Prekážka už rozhodnutej veci (res iudicata) bráni tomu, aby sa ústavný súd opakovane zaoberal a rozhodoval o totožných návrhoch doručených ústavnému súdu. Totožnosť veci je daná pri zhode predmetu konania, skutkových okolností, z ktorých sa uplatnené právo vyvodzuje, a identitou účastníkov konania. O takú prekážku by nešlo, ak chýba čo len jeden z uvedených znakov totožnosti veci.

36. Z už uvedeného vyplýva, že predchádzajúca ústavná sťažnosť sťažovateľky bola uznesením ústavného súdu sp. zn. I. ÚS 458/2019 z 19. novembra 2019 odmietnutá, a to:

- v časti namietajúcej postup polície v napadnutom trestnom konaní pri služobnom zákroku a výzve vyšetrovateľa na vydanie veci z 22. augusta 2019, príkaz prokurátorky na odňatie veci (mobilného telefónu sťažovateľky) v napadnutom trestnom konaní, ako zjavne neopodstatnená podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde,

- v časti namietajúcej uznesenie vyšetrovateľa z 23. augusta 2019 o pribratí znalca v napadnutom trestnom konaní, ako neprípustná podľa § 56 ods. 2 písm. d) zákona o ústavnom súde.

37. Rozhodnutie ústavného súdu o odmietnutí ústavnej sťažnosti pre jej zjavnú neopodstatnenosť, ako aj rozhodnutie ústavného súdu o odmietnutí ústavnej sťažnosti ako neprípustnej v okolnostiach danej veci nemožno považovať za rozhodnutie „o podmienkach konania“, ktoré by bolo možné dodatočne splniť (m. m. II. ÚS 4/2020).

V zmysle ustálenej judikatúry ústavného súdu možno o zjavnej neopodstatnenosti ústavnej sťažnosti hovoriť vtedy, keď namietaným postupom alebo namietaným rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci nemohlo dôjsť k porušeniu základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to buď pre nedostatok príčinnej súvislosti medzi označeným postupom alebo rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých sa namietalo, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnenú ústavnú sťažnosť preto možno považovať takú, pri predbežnom prerokovaní ktorej ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie (napr. II. 59/2019, II. ÚS 194/2019).

38. Vzhľadom na to, že ústavná sťažnosť sťažovateľky sa v časti namietajúcej postupom polície v napadnutom trestnom konaní pri služobnom zákroku a výzve vyšetrovateľa na vydanie veci z 22. augusta 2019, príkazom prokurátorky na odňatie veci (mobilného telefónu sťažovateľky) v napadnutom trestnom konaní a uznesením vyšetrovateľa z 23. augusta 2019 o pribratí znalca v napadnutom trestnom konaní týka vecí, o ktorých ústavný súd už rozhodol, bolo ju v tejto časti potrebné odmietnuť ako neprípustnú podľa § 56 ods. 2 písm. d) v spojení s § 55 písm. a) zákona o ústavnom súde.

III.2 K namietanému porušeniu základných práv a práv sťažovateľky uznesením prokurátorky z 28. októbra 2019 v napadnutom trestnom konaní o zamietnutí sťažnosti sťažovateľky

39. Napadnutým uznesením prokurátorky z 28. októbra 2019 bola podľa § 193 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku zamietnutá ako nedôvodná sťažnosť sťažovateľky proti uzneseniu vyšetrovateľa z 23. augusta 2019 o pribratí znalca.

40. Ústavný súd pri posúdení ústavnej sťažnosti sťažovateľky reflektoval na skutočnosť, že sa dotknutá trestná vec sťažovateľky v aktuálnom čase, keď sa sťažovateľka s uplatnením ochrany svojich označených základných práv a práv na ústavný súd obrátila, nachádza v štádiu prípravného konania.

41. Ústavný súd poukazuje na princíp subsidiarity zakotvený v čl. 127 ods. 1 ústavy, podľa ktorého môže ústavný súd konať o namietanom porušení sťažovateľových práv a vecne sa zaoberať jeho ústavnou sťažnosťou, ak sa sťažovateľ nemôže domáhať ochrany svojich práv pred iným súdom, resp. iným orgánom verejnej moci prostredníctvom iných právnych prostriedkov, ktoré mu zákon na to poskytuje. Zmysel a účel uvedeného princípu subsidiarity spočíva v tom, že ochrana ústavnosti nie je a ani podľa povahy veci nemôže byť výlučne úlohou ústavného súdu, ale je úlohou všetkých orgánov verejnej moci v rámci im zverených kompetencií. Orgány činné v trestnom konaní a všeobecné sudy, ktoré sú v trestnom konaní povinné vykladať a aplikovať príslušné zákony na konkrétny prípad v súlade s ústavou alebo kvalifikovanou medzinárodnou zmluvou podľa čl. 7 ods. 5 ústavy, sú primárne zodpovedné aj za dodržiavanie tých práv a základných slobôd, ktoré ústava alebo medzinárodná zmluva dotknutým právnickým osobám alebo fyzickým osobám zaručuje. Ústavný súd predstavuje v tejto súvislosti ultima ratio inštitucionálny mechanizmus, ktorý nasleduje až v prípade nefunkčnosti všetkých ostatných orgánov verejnej moci, ktoré sa na ochrane ústavnosti podieľajú. Opačný záver by znamenal popieranie princípu subsidiarity ochrany ústavnosti ústavným súdom podľa zásad uvedených v § 132 ods. 2 zákona o ústavnom súde, podľa ktorého je ústavná sťažnosť neprípustná, ak sťažovateľ nevyčerpal právne prostriedky, ktoré mu priznáva zákon na ochranu jeho základných práv a slobôd (obdobne pozri III. ÚS 149/04, IV. ÚS 135/05, II. ÚS 61/2019, II. ÚS 67/2019, II. ÚS 137/2019, II. ÚS 209/2019, II. ÚS 258/2019).

42. V tejto súvislosti ústavný súd pripomína, že trestné konanie je od svojho začiatku až do konca proces, v ktorom sa v rámci vykonávania jednotlivých úkonov a realizácie garancií pre ochranu práv a slobôd môžu zo strany orgánov činných v trestnom konaní a súdov naprávať, resp. korigovať aj jednotlivé pochybenia. Spravidla až po jeho skončení možno na ústavnom súde namietat' pochybenia znamenajúce porušenie práv a slobôd označených v čl. 127 ods. 1 ústavy, ak tieto pochybenia neboli odstránené v priebehu samotného trestného konania. Pokiaľ by ústavný súd na túto skutočnosť neprihliadal, poprel by účel a zmysel opravných prostriedkov v trestnom konaní, ktorým je okrem iného aj náprava pochybení vo veci konajúcich orgánov verejnej moci (orgánov činných v trestnom konaní).

43. Dotknutá trestná vec sa nachádza v štádiu prípravného konania, pričom z konania vedeného na ústavnom súde pod sp. zn. PL. ÚS 4/2020 (uznesenie ústavného súdu č. k. PL. ÚS 4/2020-94 z 12. marca 2020) je ústavnému súdu známe, že sťažovateľka je stíhaná ako obvinená na základe uznesenia prokurátorky o vznesení obvinenia (č. k. VII/3 Gv 76/19/1000-57) z 9. marca 2020. V zmysle platnej právnej úpravy tak sťažovateľka má v nasledujúcich štádiách trestného konania možnosť domáhať sa právne účinným spôsobom ochrany svojich označených práv.

44. Vo vzťahu k sťažovateľkou napadnutému rozhodnutiu prokurátorky z 28. októbra 2019 ústavný súd v prvom rade upriamuje pozornosť na príkaz generálneho prokurátora Slovenskej republiky č. 11/2019 z 28. novembra 2019 o postupe prokurátorov pri vybavovaní žiadostí o preskúmanie zákonnosti v predsúdnom trestnom konaní (ďalej len „príkaz generálneho prokurátora“) vydaný na základe § 10 ods. 2 zákona č. 153/2001 Z. z. o prokuratúre v znení neskorších predpisov, ktorý v zmysle jeho čl. 1 upravuje postup prokurátora pri vybavovaní podania, ktorým sa podávateľ domáha preskúmania zákonnosti rozhodnutia vydaného v predsúdnom konaní alebo preskúmania zákonnosti postupu prokurátora v predsúdnom konaní vrátane postupu spočívajúceho v preskúmaní postupu policajta v priebehu vyšetrovania alebo skráteného vyšetrovania podľa Trestného poriadku, alebo odstránenia priesťahov prokurátora v predsúdnom konaní a ktoré nie je možné považovať za opravný prostriedok alebo iné podanie podľa Trestného poriadku. V zmysle čl. 3 ods. 3 príkazu generálneho prokurátora sa podľa tohto príkazu postupuje, ak je žiadosť podaná obvineným, jeho obhajcom, poškodeným, jeho splnomocnencom, oznamovateľom, zúčastnenou osobou alebo osobou, ktorá môže podať opravný prostriedok v trestnom konaní. V zmysle čl. 4 písm. b) príkazu generálneho prokurátora v prípade, ak tento príkaz neustanovuje inak, tak na vybavenie žiadosti, ktorá smeruje proti postupu alebo rozhodnutiu dozorujúceho prokurátora, je príslušný nadriadený prokurátor. V zmysle čl. 6 ods. 4 príkazu generálneho prokurátora v prípade, ak prokurátor príslušný na vybavenie žiadosti na základe preskúmania zákonnosti zistí skutočnosť odôvodňujúcu prijatie opatrenia v trestnej veci, bezodkladne takéto opatrenie prijme alebo uloží zabezpečenie jeho prijatia. O potrebe prijatia opatrenia stručne upovedomí podávateľ.

Pokiaľ ide o sťažovateľkou napadnuté rozhodnutie prokurátorky, príkaz generálneho prokurátora zveruje v štádiu konania, v ktorom sa sťažovateľka obracia so svojou ústavnou sťažnosťou podľa čl. 127 ods. 1 ústavy na ústavný súd, ochranu práv nadriadenému prokurátorovi, v ktorého právomoci je korigovať prípadné pochybenia prípravného konania vrátane namietanej nezákonnosti vykonaných úkonov a z nich plynúcich dôkazov.

45. Ústavný súd zároveň poukazuje na § 241 a nasledujúce Trestného poriadku, ktoré sa týkajú ďalšej nasledujúcej etapy trestného konania (súdneho konania v štádiu preskúmania alebo predbežného pojednania obžaloby), podľa ktorých sú závažné procesné pochybenia dôvodom na odmietnutie obžaloby a vrátenie veci prokurátorovi.

46. Napokon ústavný súd poukazuje na to, že platná právna úprava trestného konania umožňuje aj v nasledujúcich štádiách trestného konania v rámci uplatnenia práva na obhajobu (obžalovaným) domáhať sa právne účinným spôsobom ochrany práv, a to na hlavnom pojednávaní, prípadne prostredníctvom riadnych a mimoriadnych opravných prostriedkov. V rámci práva na obhajobu možno uplatniť aj argumentáciu týkajúcu sa zákonnosti postupu orgánov činných v trestnom konaní v rámci prípravného konania na hlavnom pojednávaní pred prvostupňovým súdom, prípadne využitím opravných prostriedkov (odvolania a dovolania) v trestnom konaní.

47. Vzhľadom na uvedené skutočnosti ústavný súd dospel k záveru, že systém trestného konania poskytuje sťažovateľke právne prostriedky, ktorými sa môže účinne domáhať ochrany svojich označených základných práv a práv. Za týchto okolností nie je daný dôvod, aby ústavný súd vstupoval v danej fáze do prebiehajúceho trestného konania a neprípustne si tak predčasne uzurpoval právomoc nadriadeného prokurátora a sudcu všeobecného súdu, ktorí sú primárne oprávnení a povinní korigovať prípadné pochybenia aktuálneho procesného postupu orgánov činných v trestnom konaní, a poskytnúť tak ochranu základným právam a právam sťažovateľky. Sťažovateľka sa s prípadnou ústavnou sťažnosťou môže na ústavný súd obrátiť po vyčerpaní označených opravných prostriedkov.

48. Nad rámec už uvedených dôvod ústavný súd považuje za potrebné podotknúť, že na prvý pohľad sa mu zásah do označených základných práv a práv sťažovateľky nejaví

ako neprimeraný, ktorý by vybočoval z limitov základných práv a práv, ktorých porušenie sťažovateľka namieta. Už zo samotnej podstaty inštitútov, akými sú vydanie vecí, uchovanie a vydanie počítačových údajov a podobne, vyplýva, že sú spojené s výrazným zásahom do súkromia osôb, u ktorých sú realizované. Pri takomto zásahu však prevažuje verejný záujem na objasnení trestnej činnosti nad právom jednotlivca na ochranu súkromia. Proporcionalita zásahu však musí byť dodržaná aj vo vzťahu medzi právom jednotlivca na súkromie a výberom prostriedkov, ktoré majú orgány činné v trestnom konaní k dispozícii pri plnení legitímnych cieľov. V tomto smere je potrebné uviesť, že aj keď sa spôsob, prípadne rozsah zabezpečenia záujmových informácií môže na prvý pohľad javiť ako neprimerane zasahujúci do súkromia jednotlivca, takýto postup je ospravedlňiteľný, ak je za splnenia podmienky zákonnosti nevyhnutný na dosiahnutie legitímneho cieľa a z technického hľadiska neexistujú iné, menej invazívne možnosti, ako požadované informácie bez eliminácie rizika straty efektívnosti zabezpečiť (II. ÚS 386/2019).

49. Ústavný súd posúdil ústavnú sťažnosť sťažovateľky v časti namietaného porušenia označených základných práv a práv napadnutým uznesením prokurátorky z 28. októbra 2019 ako neprípustnú a ako takú ju podľa § 56 ods. 2 písm. d) v spojení s § 55 písm. d) a § 132 ods. 2 zákona o ústavnom súde odmietol.

50. Vzhľadom na už uvedené ústavný súd rozhodol tak, ako to je uvedené vo výrokovej časti tohto rozhodnutia.

51. Keďže ústavný súd ústavnú sťažnosť ako celok odmietol, bolo bez právneho významu zaoberať sa ďalšími návrhmi sťažovateľky uplatnenými v jej ústavnej sťažnosti.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 26. augusta 2020

Miroslav Duriš
predseda senátu